

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.324/2017/3/I.

A Győri Ítéltábla az 1000. sz. Ügyvédi Iroda által képviselt I.r. és II. r. felperesnek az **alperes** ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2017. április 26. napján kelt P.20.443/2016/26. számú ítélete ellen az I-II. r. felperes részéről 27. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

A per tárgyalása felfüggesztése iránti kérelmet elutasítja.

Kötelezi az I-II. r. felperest, hogy fizessenek meg egyetemlegesen az állam javára az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívása alapján 2.452.000. (Kettőmillió - négyszázötvenkettőezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperesek mint adóstársak és az alperes mint pénzintézet között 2007. július 26. napján 30 millió forintnak megfelelő CHF tárgyában szabad felhasználású kölcsönre vonatkozó szerződés jött létre.

A felperesek a kölcsönszerződés megkötése előtt az alperes részére azt a tájékoztatást adták, hogy a kölcsönre azért van szükségük, mert abból a tulajdonukban álló ... Kft. ... Bank felé fennálló 50 millió forintos kölcsönét kívánják visszafizetni. Az alperes a kölcsönszerződés megkötése előtt. ún. **hitelezési jegyzőkönyvet** készített és a kölcsönigénylés elbírálása során beszerezte az ... Kft-re vonatkozó pénzügyi adatokat is.

Az I.r. felperes devizaszámla-szerződést is kötött az alperessel. Az alperes 2007. augusztus 14. napján a kölcsön összegét (197.628,46 CHF-ot) e számlára folyósította. Az I. r. felperes a kölcsön összegét forintra átváltotta és a 29.686.000.Ft összeget 2007. augusztus 14. napján az ... Kft. ... Bank Zrt-nél vezetett bankszámlájára utalta át „**tagi kölcsön**” megjegyzéssel.

A kölcsöntartozás a keresetlevél benyújtásának napján (2015. július 16.) 145.444,95 CHF volt.

* * *

A felperesek módosított keresetükben (P.20.443/2016/4.) annak megállapítását kérték, hogy az alperessel kötött kölcsönszerződés III/2., III/3 és V/7. (az árfolyam-kockázat áthárítására, a kezelési költség, illetve a folyósítási jutalék megfizetésére vonatkozó) rendelkezései és az ún. „Kockázat

feltáró nyilatkozat" mint tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelen. A kölcsönszerződést a rPtk.209/A.§ (1) bekezdése szerint nem kívánták megtámadni. (P.20.443/2016/14.)

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként kérték a kölcsönszerződés érvénytelen részek nélkül történő érvényessé nyilvánítását, akként, hogy a felperesek fennmaradó tényleges tartozása 9.059.491.Ft, melynek visszafizetésére 144, havi egyenlő részletben kötelesek.

Arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés szabad felhasználású, devizaalapú **fogyasztási kölcsön**, melynek támadott rendelkezései a régi Ptk.209/A.§ (2) bekezdése alapján semmissek.

Az alperes azon érvelésére tekintettel, hogy a kölcsön nem minősül fogyasztói szerződésnek és nem devizaalapú, hanem devizaszerződés, rámutattak, hogy a kölcsön szabad felhasználású volt, nem az ... Kft. forrásainak bővítése volt a cél, így a Hpt. rendszerében fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek minősül. A szerződés fogyasztói jellegét támasztja alá, hogy az a 41/1997. Kormányrendelet szerinti THM számítást is alkalmazza, mely csak fogyasztói szerződések esetén kötelező.

A perbeli kölcsönszerződés megkötésének célja az volt, hogy az ... Kft-től korábban az I. r. felperes által felvett tagi kölcsön (helyesen a tagnak nyújtott kölcsön) visszafizetésre kerüljön. A gazdasági társaságtól magánszemély részéről felvett kölcsön visszafizetése érdekében felvett újabb kölcsön - célja szerint - nem minősül gazdasági vagy szakmai tevékenységi körbe eső ügyletnek, így fogyasztói szerződés lehet. Utaltak arra, hogy a II. r. alperes nem is volt az ... Kft. tagja.

Az ... Kft-től azért vett fel az I. r. felperes korábban kölcsönt, mert azt a II. r. felperes ... (az I. r. felperes sógora) részére azt telekvásárlás céljára kölcsönadta. Az ... Kft. felé emiatt fennálló kölcsönt amiatt kellett a perbeli kölcsön felvételével visszafizetniük, mert az ... Kft. a ... Bank Zrt-től maga is felvett 50 millió forint kölcsönt, melyet nem tudott visszafizetni. Miután ... nem tudta visszafizetni a kölcsönt a felpereseknek, így a perbeli kölcsön felvétele és a tagnak nyújtott kölcsön visszafizetése hiányában az ... Kft. ... Bank Zrt. felé fennálló tartozása fedezeteként felajánlott családi házuk is végrehajtás alá került volna.

Az alperes által csatolt hitelezési jegyzőkönyv tartalmát nem vitatták (11. sorszám alatti jegyzőkönyv 1. oldal), csupán arra hivatkoztak, hogy az a bank belső dokumentuma, majd utóbb vitássá tették azt, hogy a hitelezési jegyzőkönyvben a „hitelcél részletes leírása” megjelöléssel szereplő információk tőlük származnának.

Előadásukat igazolandó csatolták az ... Kft. és az I. r. felperes között létrejött három kölcsönszerződést, valamint ... tartozást elismerő nyilatkozatát. A kereset összecszerúségét alátámasztandó csatolták az árfolyamváltozás és a kezelési költség mellőzésével és a szerződéses kamattal történt elszámolásukat.

* * *

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a kölcsönszerződés **nem fogyasztói szerződés**, és nem devizaalapú, hanem devizakölcsön. Rámutatott, hogy egy szabad felhasználású hitel is lehet nem fogyasztói hitel, ha az adósi felhasználási cél az önálló foglalkozási és gazdasági tevékenységi körébe tartozik, és e cél a szerződéskötésig tisztázódik a felek között. A fogyasztó minőség megállapításához a magánszemély/természetes személy minőségen túl ugyanis az is szükséges, hogy az adós önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységén kívül eső cél érdekében járjon el.

A konkrét esetben a felperesek az alperes munkatársának tudomására hozták, hogy a hitelszerződés célja az ... Kft. ... Banknál fennálló céges hitelének kiváltása, mely nem minősíthető az önálló foglalkozásán és gazdasági tevékenységi körén kívül eső célnak.

Ezt igazolandó csatolta az ún. **hitelezési jegyzőkönyvet**. A folyósított kölcsönt az I. r. felperes által megjelölt CHF számlájára átutalta, majd az I. r. felperes rendelkezésének megfelelően forintra konvertálta és az ... Kft. ... Banknál vezetett számlájára utalta „**tagi kölcsön**” megjelöléssel. Rámutatott, hogy az I. r. felperes - jogi képviselője útján - **2011. december 27. napján kelt levelében maga is elismerte**, hogy az ... Kft. részére került kifizetésre a kölcsön. Csatolta a perbeli kölcsön végtörlesztésével összefüggésben keletkezett **PSZÁF határozatot**, mely rögzítette, hogy az I. r. felperes önálló gazdasági tevékenységének körében kötötte az alperessel a kölcsönszerződést. Annak céljaként az I. r. felperes tulajdonában lévő kft. által a ... Bank Zrt-től felvett kölcsön visszafizetésére került megjelölése, ami miatt az I. r. felperes nem minősül fogyasztónak. A DH2 törvény szerinti **elszámolás elmaradása miatt a felperesek panasszal éltek**, melyet elutasított. A felperesek a DH2 törvényben meghatározott további jogorvoslati lehetőséget nem vették igénybe, azaz maguk sem vitatták, hogy nem fogyasztói hitelszerződés jött létre.

Álláspontja szerint ilyen körülmények után utóbb a felperesek sem hivatkozhatnak arra, hogy a kölcsön célja más volt (BDT 2014.3083). A felperesek által a felvett kölcsön háttérét igazolandó ügyletekről és okiratokról korábban tudomással nem bírt.

A THM mértékét tájékoztató jelleggel a nem fogyasztói hitelszerződés esetén is feltüntethette, ez nem igazolja a fogyasztói szerződés jelleget. A szerződés devizaszerződés, mivel a folyósított kölcsönösszeget CHF-ben tartotta nyilván és azt a felperesek devizában voltak kötelesek visszafizetni.

* * *

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította, kötelezte az I. és II. r. felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az állam javára 1.464.000.Ft eljárási illetéket, s az alperesnek 500.000.Ft jogtanácsosi munkadíjat. Megállapította, hogy ezt meghaladóan a peres felek maguk viselik az eljárás során felmerült költségeiket.

Rámutatott, hogy a szerződéskötés időpontjára figyelemmel a jogvita elbírálására a régi Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. A kereset szerinti régi Ptk.209/A.§ (2) bekezdése szerinti semmisségi ok fogyasztói szerződés alapján alkalmazható, a fogyasztó és a fogyasztói szerződés fogalmát pedig a régi Ptk.685.§ d/ és e/ pontja írja körül.

Kiemelte, hogy az, hogy a kölcsön szabad felhasználású volt, a fogyasztói jelleg szempontjából nem bír jelentőséggel. Az vizsgálendő, hogy a kölcsönszerződést a felperesek mint fogyasztók kötötték-e - azaz a kölcsönszerződés fogyasztói célra irányult-e, azt a felperesek fogyasztói tevékenység körén belül kötötték-e -, illetve a kölcsön felhasználásának céljáról a kölcsönadó milyen tudomással bírt. Az alperes által csatolt PSZÁF határozat a polgári perben kötőerővel nem bír, így a bíróságnak önállóan, külön is vizsgálnia kell azokat a körülményeket, melyek alapján eldönthető a szerződés fogyasztói jellege.

A bizonyítási eljárás adatai alapján nem látta bizonyítottnak a szerződés fogyasztói jellegét. A felperesek hivatkozása szerint a tagnak nyújtott kölcsön visszafizetéséhez, míg a hitelezési

jegyzőkönyvben szereplő hitelcél leírás szerint az ... Kft. által felvett kölcsön visszafizetéséhez volt szükség a perbeli kölcsön felvételére. Az előbbi esetben a felperesi kölcsönfelvétel a fogyasztói tevékenység keretén belüli, az utóbbi esetben a kölcsön célja tagi hitel nyújtása, melyet a bírói gyakorlat nem tekint a fogyasztói tevékenység körébe tartozó célnak.

A hitelezési jegyzőkönyvet a felperesek a szerződéskötéskor nem ismerhették meg, azt aláírásukkal nem fogadták el, az a bank belső dokumentuma volt, de a hitelezési jegyzőkönyvben szereplő, a tagi kölcsön nyújtására vonatkozó - a felpereseknek tulajdonított - nyilatkozat összhangban állt a felperesek szerződéskötési céljával. A bank részéről eljár ... előadása szerint a felperesek az ... Kft. részére nyújtandó tagi kölcsön céljára kérték a hitelt. Az eltérő nyilatkozatok szembesítéssel nem voltak tisztázhatóak, ugyanakkor a per során beszerzett szerződési dokumentáció az alperesi érvelésnek megfelelő tagi kölcsön nyújtására vonatkozó felperesi célt támasztotta alá. A dokumentáció ugyanis olyan mélységben tartalmazta az ... Kft. pénzügyi helyzetére vonatkozó adatokat, mely alapján - az ... Kft. pénzügyi helyzetét is figyelembe véve - mérlegelhetette a bank azt, hogy valóban a vele közölt szerződési célt kívánják-e kielégíteni a felperesek. Erre nyilvánvalóan nem lett volna szükség akkor, ha a felperesek személyes célra igényelnek kölcsönt.

Miután a kölcsönszerződés nem fogyasztói szerződés, így a keresetben támadott rendelkezések még tisztességtelenségük esetén sem minősülnek semmisnek, csupán megtámadhatóak. Ilyen igényt pedig a felperesek kifejezett nyilatkozatuk szerint sem érvényesítettek, emiatt a felperesek keresetét elutasította. Rámutatott, hogy a fogyasztói jelleg tisztázásán túlmenően azt az alperesi hivatkozást, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem devizaalapú, hanem deviza kölcsönszerződés már nem is kellett vizsgálnia.

A **mellőzött felperesi bizonyítási indítványok** kapcsán kiemelte, hogy a felperesek által megjelölt tanúk (... és ...) meghallgatását szükségtelennnek tartotta, mivel e tanúk a szerződéskötéskor és előtte nem jártak el, így az alperessel közölt ügyleti célra nyilvánvalóan nem tudtak volna nyilatkozni. Utalt arra, hogy a felperesek kifogásolták, hogy az alperes a szerződéses dokumentációt nem csatolta teljeskörűen, azonban az alperes ezzel ellentétes előadása folytán - egyéb adat hiányában - ebben a körben további bizonyítási eljárási cselekményt nem fogantatosított és a csatolt iratokat is teljeskörűnek tekintette. Utalt arra, hogy mivel a felperesek erre irányuló igényt nem érvényesítettek, nem kellett vizsgálnia, hogy a rHpt. 78.§-ának megfelelő eljárást folytatott-e le az alperes, a hitelbírálati dokumentáció a szerződés mellékletét képezte-e.

A **pertárgy értékét** a felperesek által megjelölttel szemben a 145.444,95 CHF tartozás keresetlevél benyújtásakor (2015. július 16.) MNB árfolyam szerinti (296,62 Ft/CHF) értéke alapján számított 43.141.881.Ft és a keresetben megjelölt 9.059.491.Ft különbözetében, **34.082.309.Ft-ban határozta meg**, arra figyelemmel, hogy ez az az összeg, melynek megfizetése alól a felperesek pernyertességük esetén mentesülnek. A lerótt 36.000.Ft illeték beszámításával a különbözeti 1.464.000.Ft eljárási illeték megfizetésére kötelezte egyetemlegesen a felpereseket.

* * *

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt a felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg ugyan, hogy mely esetben minősül fogyasztói szerződésnek a per tárgyát képező kölcsön, s mely esetben nem, ezen túl azonban a bizonyítékok téves, egyoldalú értékelésén alapuló és hibás logikai következtetés útján jutott arra, hogy a kölcsönszerződéssel a felperesek célja az volt, hogy az ... Kft. helyett ők fizessék vissza a Kft. tartozását.

Az alperes által csatolt iratanyag és ... előadása e cél alátámasztására nem volt alkalmas. A bank ugyanis mind a felperesek által megjelölt hitelcél, mind az alperes által hangoztatott hitelcél esetén az adós hitelképességét és nem az ... Kft. hitelképességét vizsgálja. Ha a felperesek valóban az ... Kft. hitelét akarták volna visszafizetni a felvett kölcsönnel, ebből a szempontból közömbös lett volna, hogy az ... Kft. milyen pénzügyi helyzetben van, mit tartalmaz a független könyvvizsgálói jelentés, a főkönyvi kivonat és a 2005-2006. évi beszámoló.

Az alperes által csatolt, az ... Kft-re vonatkozó iratok csak a felperesek hitelképességének megítélését szolgálják. Csatolásra került ugyanis a felperesek jövedelemigazolása, mely szerint jövedelmük egy része az ... Kft-től származik, ezért szerepetek a csatolt iratok között az ... Kft. könyvelési adatai és a felperesek jövedelemigazolásai, s az alperes is csak a jövedelemigazolások valódiságát, a felperesek hitelképességét vizsgálta.

Kifogásolták, hogy az alperes nem azokat az iratokat csatolta, melyet a felperesek a 2017. március 27-i tárgyaláson kértek. A teljes hitelbírálati dokumentáció - közte az alperes értékelését tartalmazó hitelbírálati döntés - csatolása elmaradt. Ezt 2017. április 25. napján kelt beadványukban sérelmezték, ennek ellenére e körülményt az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyva hozta meg ítéletét. A teljes hitelbírálati dokumentáció csatolásának elmaradása kapcsán nincs jelentősége, hogy alapítottak-e a rHpt. 78.§-ára igényt, erre egyébként is csak azért hivatkoztak, mert e jogszabályhely értelmében a szerződés mellékletét képezi a teljeskörű hitelbírálati dokumentáció.

Rámutattak, hogy bizonyították a perben, hogy az I. r. felperesnek az ... Kft-vel szemben állt fenn tartozása, az erre vonatkozó kölcsönszerződéseket csatolták, s azt is igazolták, hogy a társaságuktól a kölcsönt abból a célból került felvételre, hogy egy természetes személy részére lakóingatlan építése céljából nyújtsanak kölcsönt. A perbeli kölcsönt is amiatt vették fel, mert e természetes személy nem tudta a kölcsön összegét határidőben visszafizetni.

A fentieket igazoló okirati bizonyítékaikat az elsőfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, s indokolatlanul mellőzte ... és ... tanúkenti meghallgatását, holott e tanúk a szerződéskötés körülményeire nyilatkozni tudtak volna a tekintetben is, hogy a felperesek kölcsönfelvételének oka a ...nek nyújtott hitel visszafizetésének elmaradása volt.

Sérelmezték az elsőfokú ítélet illeték és perköltség megfizetésére vonatkozó rendelkezéseit is, arra hivatkozással, hogy **az elsőfokú bíróság megsértette a felperesek Pp.2.§ (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljáráshoz való jogát.** A felperesek ugyanis a pertárgy értékét az illetéktörvény 39.§ (3) bekezdése b/ pontja szerinti pertárgyérték szerint határozták meg, s ennek megfelelően 36.000.Ft illetéket róttak le. Az elsőfokú bíróság csak az ítéletében változtatta meg a pertárgyértéket, és kötelezte a felpereseket további 1.464.000.Ft kereseti illeték megfizetésére.

A per bíróságának valóban joga és kötelezettsége, hogy a le nem rótt illeték behajtása felől intézkedjen, azonban ezt csak a Pp.2.§ (1) bekezdésében rögzített alapelv, a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme nélkül teheti meg. A keresetlevél áttételét követően az elsőfokú bíróság azt vagy nem vizsgálta meg, vagy a jogszabályoknak megfelelőnek találta. Akkor járt volna el helyesen, ha rögtön a keresetlevél benyújtását követően végzéssel megállapítja a pertárgy értékét és a hiányzó illetéket, mely alapján a felperesek mérlegelhették volna, hogy a per megszüntetését, illetve illetékfeljegyzési jog vagy részleges költségmentesség engedélyezését kérik. Utóbbiról szintén végzéssel kellett volna határoznia az elsőfokú bíróságnak, mely ellen jogorvoslatnak van helye. Mindettől a pertárgyérték és a fizetendő illeték ítéletben történő megállapítása megfosztotta a

felpereseket, mely a bírói gyakorlat értelmében az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének alapját képező ok. (Kúria Gfv.VII.30.378/2013/5. számú végzés)

Az Európai Unió Bírósága előtt C.483/16. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel kérték a per tárgyalásának felfüggesztését, arra alapítottnak, hogy amennyiben a felpereseknek a perben a jogkövetkezmények levonására vonatkozó elszámolást nem kell benyújtani, úgy illetékfizetési kötelezettségük is a meghatározhatatlan pertárgyérték szerint alakul. Az elsőfokú ítélet nem jogerős, a felperesek fogyasztói státusza nem zárható ki, emiatt a C.483/16. számú ügyben hozott döntés a pertárgyérték meghatározása szempontjából előkérdésnek minősül. Utaltak arra, hogy az Európai Unió Bírósága előtt **C.51/17. számon** az árfolyam-kockázat viselésének kérdésében is előzetes döntéshozatali eljárás van folyamatban, így a per tárgyalásának felfüggesztése ezen eljárásra tekintettel is indokolt.

* * *

A felperesek fellebbezése nem alapos.

Az ítélet tábla nem látott lehetőséget per tárgyalásának felfüggesztésére. Nincs helye ugyanis előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, illetve folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel a per tárgyalása felfüggesztésének, ha az előzetes döntéshozatali eljárás kapcsán felmerülő jogkérdés az ügy elbírálása szempontjából nem releváns, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága már értelmezte, vagy az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatosan észszerű kétség nem merül fel. (BH 2017.22)

A konkrét esetben a felperesek fogyasztói minősége hiányában a C483/16 és C51/2017. számú előzetes döntéshozatali eljárás kimenetele a per szempontjából nem releváns. A perbeli szerződés nem esik a DH2 törvény rendelkezései hatálya alá, s nem vonatkoznak rá a rHpt. 203.§.-a (6)-(8) bekezdésének árfolyamkockázati tájékoztatással összefüggő rendelkezései sem.

* * *

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére alapot adó körülményt az ítélet tábla nem észlelt. Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges körben a tényállást feltárta, azt helyesen állapította meg, s indokoltan mellőzte a felperesi bizonyítási indítványok teljesítését. Érdemi döntése - alapvetően indokolására is kiterjedően - helytálló, az ítélet tábla csak a fellebbezésben foglaltakra tekintettel tartja szükségesnek az alábbiak kifejtését.

I.

Az, hogy az elsőfokú bíróság **csupán az ítéletében állapította meg a tényleges pertárgyértéket** és hívta fel a felpereseket az illeték pótlására, nem ad alapot az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére. A Kúria a felperesi fellebbezésben hivatkozott határozatában foglalt tényállás a perbelitől jelentősen eltérő, s az abban kifejtett jogi álláspont sem köti az Ítélet táblát. A konkrét esetben a támadott szerződési kikötésekhez kapcsolódó érték a szerződésben kikötött szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás értékétől elkülönülten meghatározható volt, így ez képezte a per tárgyának értékét. A perindítás időpontjában az 5/2013. Polgári Jogegységi Határozat által egységesített bírói gyakorlat már a jogi képviselővel eljáró felperesek számára is ismert volt, azzal számolniuk kellett.

Az, hogy az elsőfokú bíróság a per tárgyának értékét csupán az ítéletében állapította meg ennek megfelelően, érdemi hátrányt a felperesek számára nem okozott.

A hátrányok körében a felperesek arra hivatkoztak, hogy költségkedvezmény iránti kérelmet nem terjeszthettek elő az elsőfokú eljárás során. Ez amiatt súlytalan, mert az elsőfokú bíróság a felperesek részleges (az illetékre kiterjedő) költségmentesség engedélyezésére irányuló kérelmét 35. sorszám alatti - fellebbezés hiányában - 2017. október 10. napján jogerőre emelkedett végzésével elutasította és a felperesek részére személyes illetékfeljegyzési jogot engedélyezett. A felperesek azon hivatkozása, hogy az illeték ismeretében megfontolhatták volna azt, hogy a keresettől elállnak, annak fényében ugyancsak súlytalan, hogy a helyes illeték mértéke és az elsőfokú bíróság döntése ismeretében sem éltek e jogukkal, ami azt valószínűsíti, hogy a felperesek a keresettől az első tárgyalás előtt sem álltak volna el, így nem állapítható meg az, hogy az elsőfokú bíróság mintegy „belekényszerítette volna őket a perbe”. Az elsőfokú bíróság mulasztása az ítéletálla álláspontja szerint nem olyan körülmény - ami a fentiek figyelembe vételével - elzárta vagy megfosztotta volna a felpereseket ügyféli jogaik gyakorlásától, s az ügy érdemére kiható jogsértés hiányában az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem alapozza meg.

II.

Az rPtk. 209/A § (1) bekezdésére alapított és a törvényes határidőn belül előterjesztett megtámadás iránti kereset hiányában helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság azt, hogy rPtk. 209/A § (2) bekezdésére alapított kereset vonatkozásában az érvénytelenség vizsgálatát megelőző, **előkérdés jellege van annak, hogy a perbeli kölcsönszerződés egyben fogyasztói szerződésnek minősül-e.** A szerződés fogyasztói jellege hiányában ugyanis nem minősíthetők tisztességtelennek a szerződés keresettel támadott rendelkezései.

A fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló **2/2011. PK vélemény 1. pontja szerint** a bíróságnak hivatalból kell észlelnie, hogy a perbeli jogviszony fogyasztói szerződésnek minősül. **Kétség esetében azonban a szerződés fogyasztói jellegének bizonyítása a fogyasztót terheli.**

A fogyasztói szerződés minősítés kapcsán helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy a perbeli esetben annak van döntő jelentősége, hogy milyen célból került a kölcsön nyújtásra, illetve felvételre, illetve, hogy a kölcsönszerződés megkötését megelőzően a kölcsön felhasználásának céljaként a felperesek milyen tájékoztatást adtak az alperes részére. A cél által meghatározott minősítésen már nem változtat az, hogy az adós részben vagy egészben más célra fordítja a felvett kölcsönt, mint amely közlésre került a vele szerződő pénzintézetrel. (BDT 2014.3083, BH 2015.197.) Arra pedig helyesen hivatkozott az alperes, hogy önmagában a THM feltüntetése nem alapozza meg a szerződés fogyasztói jellegét.

Az I. r. felperes vonatkozásában, amennyiben a kölcsön célja - a tagsági jogviszonyon belüli jogok, kötelezettségek gyakorlásaként - az ... Kft. részére „**tagi kölcsön**” nyújtása volt, úgy e cél az I. r. felperes gazdasági vagy szakmai tevékenység körében kötött ügyletté minősíti a perbeli kölcsönt, amire tekintettel az nem tekinthető fogyasztói szerződésnek. Ettől eltérően minősül az, ha a felperesek által tévesen ugyancsak „tagi kölcsönként” megjelölt, de ténylegesen az ... Kft. által az I. r. felperes részére - **azaz a tagnak nyújtott - kölcsön** visszafizetése érdekében kerül sor a hitel felvételére, mert e jogviszony a gazdasági társaságon belüli tagsági jogok, kötelezettségek gyakorlásától független.

Az elsőfokú bíróság által a bizonyítási teher körében adott tájékoztatás (Pp.3.§ (3) bekezdés) ennek megfelelő volt (4. számú jegyzőkönyv 2. oldal; 14. sorszám alatti jegyzőkönyv 1. oldal utolsó bekezdés). Ehhez képest a felperesek által a per során teljesített bizonyítás - ideértve a felajánlott, de alappal mellőzött bizonyítási indítványok teljesítését is - alkalmatlan volt a per tárgyát képező kölcsön fogyasztói jellegének kétséget kizáró igazolására.

Az ennek igazolására alkalmas bizonyítékot a felperesek nem csatolták. A per tárgyát képező időszakban hatályos Gt. (2006. év IV. törvény) 141.§-a (2) bekezdése m/ pontja értelmében a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik olyan szerződés megkötésének a jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával, ügyvezetőjével, vagy azok közeli hozzátartozójával (Ptk.685.§ b/ pont), illetve élettársával köt. A felperesek a gazdasági társaság által a tagnak nyújtott kölcsönrel összefüggésben állítottakat **az ... Kft. könyvelési irataival és taggyűlési határozattal** nem támasztották alá, s nem valószínűsítették a kölcsön felvételét megalapozó ingatlan végrehajtás veszélyét sem.

A fellebbezés érvelésével szemben **az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokat a Pp. 206.§-ban foglaltaknak megfelelően értékelte**, amikor kiemelt jelentőséget tulajdonított az alperes által csatolt okiratok közül a hitelezési jegyzőkönyvnek, valamint az ... Kft. vonatkozásában a hitelbírálatához benyújtott számos dokumentumnak. Ezen okiratok a hitel folyósításával kapcsolatosan feltárt tényállással összhangban, s a felperesi állítással szemben a kölcsön tagi kölcsön jellegét támasztották alá. Ezt megerősítette az ... Kft. részére történt átutaláshoz kapcsolódó „tagi kölcsön” megjegyzés, igazolva, hogy a hitelezési jegyzőkönyvben szereplő információk forrásai is a felperesek voltak.

Helyesen hivatkozott arra az alperes, hogy a fenti célt támasztja alá az a körülmény is, hogy jóval jelen per megindítást megelőzően - és más jogi képviselő eljárása mellett - az I. r. felperes, noha éppen a perbeli szerződés fogyasztói jellege kapcsán alakult ki a vita, nem hivatkozott levelében arra, hogy a hitel célja az ... Kft. által a tagjának nyújtott kölcsön visszafizetése volt. **(25/A/2.)** E levél is azt igazolja, hogy az ... Kft. ... Bank Zrt. felé fennálló lejárt tartozása visszafizetése érdekében került sor a kölcsön felvételére. Jelentősége e levélnek a tekintetben van, hogy a fogyasztói jelleg igazolása kapcsán még csak említést sem tesz az I. r. felperes a kölcsön jelen perben hangoztatott elsődleges céljáról.

Ezt erősítette meg ... - alperesi törvényes képviselő - **nyilatkozata** is (24. számú jegyzőkönyv). A felperesi érveléssel szemben az ... Kft. gazdasági helyzetére vonatkozó számos irat bekérése nem csupán a felperesek hitelképességének vizsgálatához lehet szükséges, hanem abból a szempontból is jelentőséggel bír, hogy a tagi hitel ... Kft. részéről történő visszafizetésének reális-e az esélye, mely a nyújtott kölcsön megtérülése szempontjából is jelentőséggel bír. A felperesek által állított kölcsöncél a szerződéshez kapcsolódó dokumentációban még utalás szintjén sem jelenik meg. A felperesekkel az alperesi oldalról kapcsolatot tartó személyek ilyen célról említést nem tettek, sőt azt kifejezetten cáfolták.

A felperesek által **az állított hitelcél igazolandó csatolt okiratok olyan ellentmondásokat tartalmaztak**, melyre tekintettel eleve alkalmatlanok voltak a felperesek által állított hitelcél alátámasztására, s a felperesek szavahihetőségét is alapjaiban kérdőjelezi meg. A felperesek állítása szerint ugyanis amiatt kényszerültek újabb kölcsön felvételére, mert az ... Kft. tagjaként az I. r. felperesnek nyújtott kölcsön felhasználásával a II. r. felperes ...nek nyújtott kölcsönt, mely nem került visszafizetésre. A per tárgyát képező szerződés megkötésére 2007. július 26. napján került

sor. Az ... Kft. és az I. r. felperes között létrejött kölcsönszerződések szerint a kölcsön visszafizetésének határideje 2008. december 31. napja volt, míg a ... részére nyújtott kölcsön visszafizetési határideje 2011. december 31. napja, mely **időpontokra tekintettel** - a rendelkezésre álló adatokból - nem állapítható meg az, hogy a ...öt terhelő - még nem is esedékes - fizetési kötelezettség elmulasztása eredményezte volna azt a kényszerítő helyzetet, melyre tekintettel az I. r. felperes a tagnak nyújtott hitel visszafizetésére vonatkozó kötelezettségének nem tudott eleget tenni, s veszélybe került a fedezetként felajánlott ingatlan.

Megjegyzi az ítélet tábla, hogy a felperesek előadása **számszakilag sem volt konzekvens**, az első tárgyaláson az I. r. felperes személyes előadása szerint ...nek telekvásárlás céljára 50 millió forintos kölcsönt nyújtottak, ezzel szemben a 6/F/13. sorszám alatti irat már csak 30 millió forintos kölcsönről szól. A szavahihetőség körében az is értékelendő, hogy a kölcsön fogyasztói jellegének alátámasztására vonatkozóan - mely korábban is vitás volt a peres felek között - csupán jelen perben jelent meg először a kölcsön céljaként az ... Kft. által a tagnak nyújtott kölcsön visszafizetésével kapcsolatos előadás.

A felperesek jövedelmének csak egy része származott az ... Kft-től, a kölcsön folyósítása érdekében **az ... Kft. vonatkozásában beszerzett iratanyag** (2006. május 30. napján kelt független könyvvizsgálói jelentés, 2007. június 22. napján kelt adóigazolás VPOP igazolás, főkönyvi kivonat, a 2006. évi beszámoló melléklete, 2005-ös üzleti év egyszerűsített éves beszámolója, a 2006-os üzleti év egyszerűsített éves beszámolója) kevésbé e jövedelem stabilitását volt hivatott alátámasztani sokkal inkább annak vizsgálatára alkalmas, hogy az ... Kft. a tagi hitel visszafizetésére mennyiben lesz képes, megteremtve ezzel a felperesek, mint adósok teljesítőképességét is.

Annak nincs jelentősége, hogy a **II. r. alperes nem volt tagja** az ... Kft-nek, mert a szerződés fogyasztói jellege csak akkor lenne megállapítható, ha a fogyasztói szerződés fogalmi elemei valamennyi adóstárs vonatkozásában fennállnának. Ugyanazon szerződés, azonos felhasználási cél mellett ugyanis nem minősülhet egyszerre fogyasztói és nem fogyasztói szerződésnek. Emellett - a különvagyoni jelleg igazolása hiányában - az I. r. felperes ... Kft-ben fennálló üzletrésze a felperesek közös vagyonának tekintendő, ahogy a tagi hitel is.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 2.§ (1) bekezdése szerinti - a perek észszerű időn belül történő befejezéséhez fűződő alapelv figyelembevételével - a Pp.3.§ (4) bekezdésében foglaltak betartásával mellőzte a további felperesi bizonyítási indítványok teljesítését, figyelemmel arra, hogy azok teljesítése a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen volt. A fentiekben értékelt adatokkal szemben a meghallgatni kért tanúk vallomása - miután az alperessel folytatott tárgyalások során nem voltak jelen - nem lehet alkalmas az alperessel közölt hitelcél bizonyítására.

Az utolsó tárgyaláson a felperesek valóban hivatkoztak arra, hogy nem csatolta az alperes a teljes hitelbírálati dokumentációt. Helyesen mutatott rá azonban az elsőfokú bíróság, hogy - az alperes ezzel ellentétes előadása miatt - a csatolt iratok hiányos volta önmagában a felperesei nyilatkozat alapján nem volt megállapítható. A hitelkérelemre vonatkozó űrlap 13/A/1 alatt került csatolásra. A hitelezési jegyzőkönyv 2. oldalán - 2007. július 18-i dátummal - a kockázatkezelési állásfoglalás található, „az ügylet elfogadható” minősítéssel. A hitel engedélyezése szövegrész pedig a hitelezési jegyzőkönyv első oldalán található, ugyancsak külön dátummal és aláírással. A csatolt iratok tehát a felperesek által hiányolt hitelkérelmet és a hitelbírálatról szóló döntést is tartalmazták.

A fentiekre tekintettel az ítélet tábla a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú eljárás során is pervesztes felperesek kötelesek a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján saját másodfokú költségeik viselésére (48.000 Ft lerótt fellebbezési illeték és a jogi képviselő munkadíja). Az alperes oldalán megtérítendő másodfokú költség nem merült fel.

A lerótt illetéket meghaladóan feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére a felperesek egyetemlegesen kötelesek a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és 15.§ (1) és (3) bekezdése alapján.

G y ő r , 2018. január 24.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Mészáros Zsolt sk.
előadó bíró

Dr. Ferenczy Tamás sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: